

PLOVBA PO CELINSKIH VODAH

Zakon o plovbi po celinskih vodah ureja varnost plovbe po celinskih vodah in določa pogoje, ki jih morajo izpolnjevati plovbna območja, plovila in plavajoče naprave ter osebe, ki upravljajo plovila, pristanišča in druga mesta za dostop do vodnega območja, določa elemente plovbnega režima, ureja vpisovanje plovil in plavajočih naprav, dviganje potopljenih stvari in ureja nadzor nad varnostjo plovbe. Plovba po celinskih vodah je plovba po rekah in jezerih, razen plovbe po rekah do meje do koder so plovne z morske strani. Za posamezna vprašanja glede ugotavljanja sposobnosti ladje in čolna za plovbo, izmeritve ladij, glede ladijskih listin in knjig, plavajočih naprav, ladijske posadke, državne pripadnosti, identifikacije in vpisa plovil, stvarnih pravic in obligacijskih razmerij, plovbnih nezgod ter izvršbe in zavarovanja na plovilih, ki jih ta zakon ne ureja, se smiselno uporabljajo določbe pomorskega zakonika.

POMEN POJMOV

- plovbno območje je del celinske vode, ki je dovolj globok in širok za varno plovbo
- plovilo je stvar, ki je namenjena za plovbo po celinskih vodah (ladja in čoln enako kot v PZ)
- brod je plovilo, sestavljeno iz dveh čolnov, povezano z nosilno ploščadjo in navezano na jekleno vrv, ki omogoča plovbo s pomočjo vodnega toka v prečni smeri reke, namenjeno prevozu oseb in blaga;
- športni veslaški čoln je plovilo namenjeno za športne in rekreacijske aktivnosti
- raft je gumijasti športni veslaški čoln, rafting je spuščanje z raftom po celinskih vodah
- plavajoča naprava je stvar, ki je stalno privezana oziroma položena na dno celinskih voda
- pristanišče je vodni in priobalni prostor, namenjen za vplutje in izplutje plovil, vkrcanje in izkrcanje oseb in tovara, skladiščenje, privez in podobno;
- vstopno izstopno mesto je vodni in priobalni prostor, ki omogoča dostop do vodnega območja za vplutje in izplutje plovil, vkrcanje in izkrcanje oseb ter ni namenjeno za stalni privez.

POGOJI VARNOSTI PLOVBE IN DOLOČITEV PLOVBNEGA REŽIMA

Pogoji varnosti plovbe po celinskih vodah predpisani s tem zakonom veljajo za vsa plovbna območja celinskih voda, pristanišča ter vstopno izstopna mesta. Plovbo na posamezni celinski vodi na svojem območju upošteva naravne danosti uredi lokalna skupnost s splošnim aktom o določitvi plovbnega režima zaradi varnosti plovbe ob izvajanju turističnih, športnih in rekreacijskih aktivnosti oziroma dejavnosti ter pospeševanja njihovega razvoja. Lokalna skupnost mora pri določitvi plovbnega režima upoštevati določbe tega zakona in na njegovi podlagi izdane predpise, predpise o varstvu okolja, ohranjanju narave in voda, sladkovodnega ribištva in urejanju prostora ter naravne danosti in druge pogoje, ki zagotavljajo varstvo človeškega življenja in okolja. Plovbni režim na posamezni celinski vodi, ki povezuje dve ali več lokalnih skupnosti, uredijo lokalne skupnosti sporazumno. Če lokalna skupnost ne predpiše plovbnega režima za posamezno celinsko vodo ali sporazum iz prejšnjega odstavka ni bil dosežen, je dovoljena plovba, če to dopuščajo naravne danosti, ob upoštevanju pogojev varnosti določenih s tem zakonom in ob pogojih splošne rabe voda skladno z zakonom, ki ureja upravljanje voda.

POGOJI ZA VARNO PLOVBO

Plovba po celinskih vodah je dovoljena v času, ob vremenskih razmerah, ter ob upoštevanju drugih naravnih danosti, če je plovbno območje dovolj globoko in dovolj široko, da dopušča varno plovbo. Srečevanje in prehitevanje plovil je dopustno samo, če je plovbno območje

dovolj široko, da omogoča sočasen prehod plovil. Upravljalec plovila se mora prepričati, da lahko opravi tak manever brez ogrožanja varnosti ljudi, plovil ali okolja.

RED V PISTANIŠČU

Plovila morajo biti varno privezana na objektih za privezovanje. V primeru slabega vremena morajo biti vezi okrepljene. Privezne vrvi plovila ne smejo ovirati plovbe drugih plovil in gibanja oseb ali vozil na obali ali obrežju. Za plovilo, privezano v pristanišču, skrbi lastnik plovila, če se z upravljalcem pristanišča ni drugače dogovoril.

V pristanišču je prepovedano:

- puščanje plovil izven mest, ki so določena za privezovanje;
- oviranje dostopa do privezov;
- privezovanje plovil na objekte in predmete, ki niso namenjeni privezovanju;
- samovoljno premeščanje, menjavanje, odstranjevanje ali poškodovanje objektov in označb, namenjenih urejanju plovbe;
- uporaba priveznih mest v pristanišču za potopljena in nasedla plovila ali plovila, ki so kako drugače nesposobna za plovbo.

Stanje in globine pristanišč ter vstopno izstopnih mest morajo omogočati varno vplutje in izplutje plovil, vkrcanje in izkrcanje oseb oziroma tovora in varen privez plovil.

Za gradnjo ali obnovo objektov, ki lahko vplivajo na varnost plovbe, na obali ali v vodi, je potrebno soglasje z vidika pogojev za varnost plovbe, ki ga izda Uprava Republike Slovenije za pomorstvo.

PREPOVEDI

Na celinskih vodah je prepovedano vsako dejanje, ki bi ogrožalo varnost ljudi ali plovil, onesnažilo vode, obale in obrežja, oziroma s katerim bi se poškodovalo obalo in obrežje ter objekte, ki služijo za varnost plovbe, kakor tudi dejanje, ki je v nasprotju s predpisanim redom v pristaniščih oziroma vstopno izstopnih mestih in na celinskih vodah.

Na celinskih vodah je prepovedano predvsem:

- ovirati plovbo;
- izpluti ali pristati izven določenih mest;
- pluti izven plovbnega območja, dovoljenega časa, v vremenskih in drugih razmerah, ki ne omogočajo varne plovbe;
- pluti s plovili, ki ne ustrezajo predpisom;
- pluti v območju urejenih kopališč;
- privezovati ali puščati plovila na mestih, kjer to ni dovoljeno;
- čistiti, barvati ali strgati plovila na način, ki lahko onesnaži vode;
- odmetavati trde in tekoče odpadke in druge predmete v vodo.

Izjeme – prepovedi ne veljajo za sile za zaščito in reševanje in pomoč, policijo, inšpekcijo, izvajanje javne službe na področju upravljanj in monitoringom voda.

ČOLNI IN UPRAVLJANJE

Vpis, spremembe, ugotavljanje sposobnosti čolna za plovbo in upravljanje enako kot po pravilniku o čolnih in plavajočih napravah. Vpis čolna celinskih vod pa opravi upravna enota na področju katere se čoln nahaja in uporablja.

V vpisnik čolnov morajo biti vpisani vsi čolni razen:

1. čolna, ki pripada ladji ali drugemu plovilu
2. športnega veslaškega čolna
3. čolna, krajšega od petih metrov, razen če ima motorni pogon z močjo nad 3,7 kW.

Če se čolni iz 2. in 3. točke uporabljajo v gospodarske namene morajo biti vpisani v vpisniku čolnov.

Čoln sme upravljati oseba, katere usposobljenost za upravljanje čolna je bila ugotovljena na predpisan način in ji je bila o tem izdana ustrežna listina, katero mora ta oseba imeti med

upravljanjem čolna vedno pri sebi. Listine o sposobnosti čolna za plovbo, ki jih izdajo tuje države, se priznavajo ob pogoju vzajemnosti.

POGOJI ZA UPRAVLJANJE RAFTA – (neskladen z pravilnikom o čolnih in p.n.)

Rafti morajo imeti opremo, ki jo predpiše minister. Voditelj rafta mora imeti izpit za voditelja rafta. Program strokovnega usposabljanja in način preizkusa usposobljenosti voditelja rafta predpiše minister, pristojen za šport.

Preden kandidat pristopi k izpitu za voditelja rafta, mora imeti opravljen izpit za reševalca iz vode za športne dejavnosti in dejavnosti v prostem času na divjih vodah, ki se opravlja po predpisih, ki urejajo varstvo pred utopitvami.

PRISTOJNOST ZA IZVAJANJE NADZORA IN KAZNI

Nadzorstvo nad izvajanjem določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi opravlja inšpektor za plovbo po celinskih vodah (v nadaljnjem besedilu: inšpektor) pri ministrstvu, pristojnem za plovbo po celinskih vodah in policija.

Kazni za posameznika so med 120 € in 600 €.

EVROPSKI KODEKS ZA CELINSKE PLOVNE POTI CEVNI

(Slovenija še ni podpisnica tega kodeksa in se kot tak ne uporablja)

SPLOŠNA PRAVILA

Malo plovilo je plovilo dolžine do 20 m (nekje tudi do 15 m). Malo plovilo mora dati dovolj prostora vsem ostalim plovilom, da plovejo v svojem kurzu naprej in za manevriranje (razen hidrogliserju in hoverkraftu). Malim plovilom ni potrebno zahtevati, da se jim druga plovila odmikajo.

SREČEVANJE, KRIŽANJE, PREHITEVANJE IN OBRAČANJE

Srečevanje, križanje, prehitevanje in obračanje je dovoljeno le tam, kjer je kanal dovolj širok. Ko si dve plovili križata poti na tak način, da obstaja nevarnost trčenja, se izogibata na enak način, kakor po pravilniku o izogibanju trčenj na morju. Vendar pa naj plovilo, ki je desni strani markiranega kanala zadrži svoj kurz. To pravilo se ne uporablja v zvezi z malimi plovili. Pri srečevanju naj plovilo, ki plove proti toku, da prednost plovilu, ki plove z tokom. Če se srečujeta po levem boku, ne dajeta nobenih znakov. V primeru, da plovilo, ki plove proti toku želi, da se plovilo, ki plove z tokom izogne po desnem boku mora to namero dovolj zgodaj nakazati z eno močno svetlečo belo lučjo in svetlo modro tablo z belim robom, hkrati pa tudi z dvema kratkima zvočnima piskoma.

V primerih ozkih kanalov, mora plovilo skozi kakor hitro se le da in če ima omejen pregled mora svoj prehod naznaniti z enim dolgim zvočnim signalom. Če je kanal označen z prepovednim znakom, se mora plovilo, ki plove po toku navzgor ustaviti in počakati na plovilo, ki plove po toku navzdol.

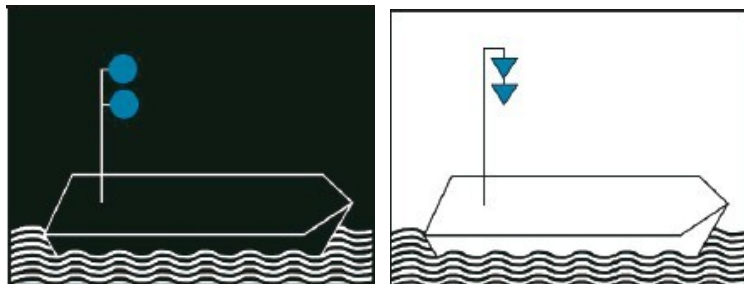
Pri prehitevanju se uporablja splošno pravilo prehitevanja po levi strani, tam kjer je pa dovolj prostora pa lahko tudi desno. Pri prehitevanju med jadrnicami, jadrnica, ki prehiteva drugo to stori po njeni vetrni strani. Če je zaradi varnosti potrebno, pa se lahko namero prehitevanja tudi naznani z zvočnimi piski, kakor na morju. Potrditev prehitevanja pa za levo stran, en kratek pisk, za desno stran pa dva kratka piska.

Preden se plovilo začne obračati, se je potrebno prepričati, da ta manever ne bo vplival na varnost plovbe drugih plovil. Zavijanje v desno se naznani z enim dolgim in enim kratkim piskom, zavijanje v levo pa z enim dolgim in dvema kratkima piskoma.

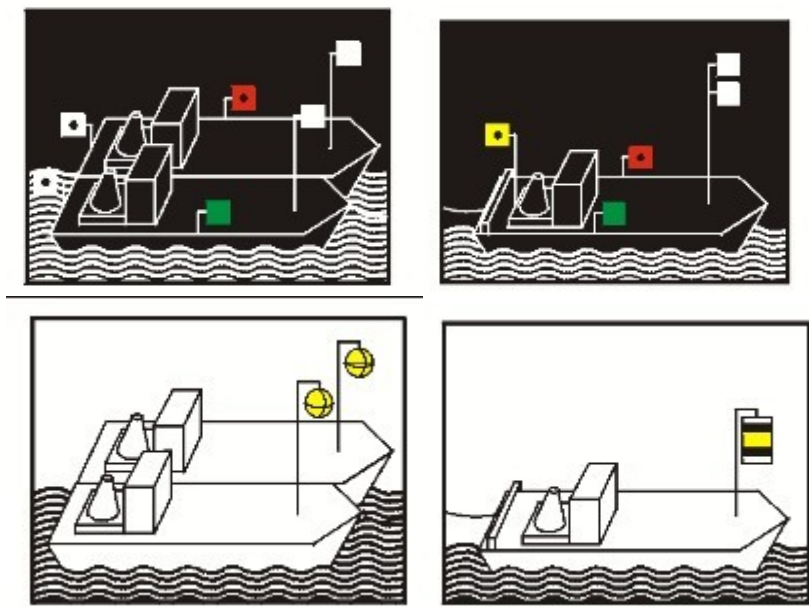
LUČI IN DNEVNE OZNAKE PLOVIL

Luči povelj so v večini primerov take kakor na morju. Posebnosti:

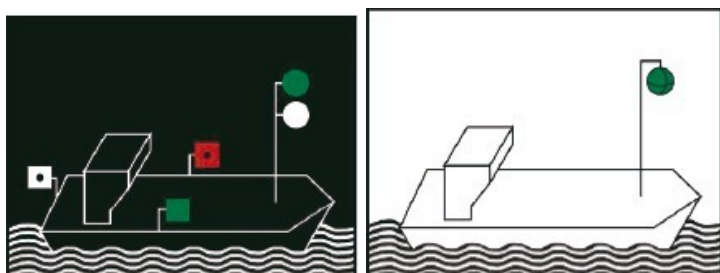
Plovila, ki prevažajo nevaren vnetljiv tovor (podnevi - en svetlo modro stožec z vrhom navzdol, ponoči - ena modra luč 360°), zdravju nevaren tovor (dva s. modra stožca z vrhom navzdol, dve modri luči 360°), eksplozivni tovor (tri s. modri stožci z vrhom navzdol, tri modre luči 360°).

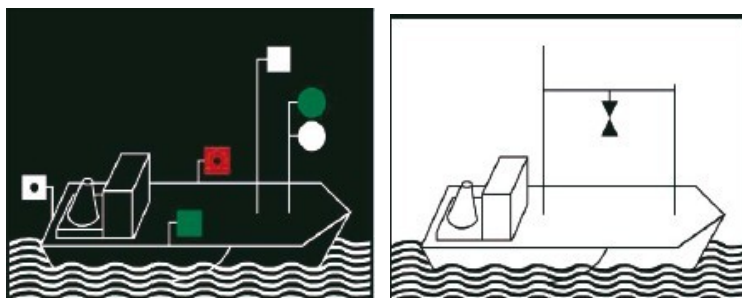

Plovila, ki vlečejo, potiskajo same ali bočno vezane v kompozicijah oziroma v konvojih (uporabljajo različne kombinacije luči – vlačilec nima bele krmne luči temveč samo vlečno).

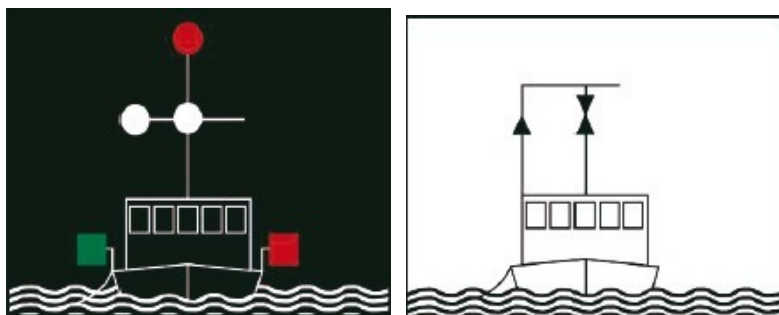
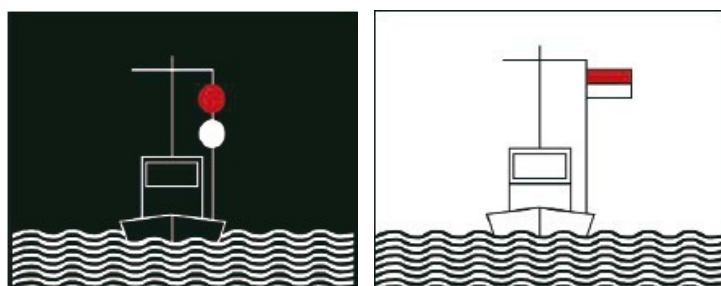

Trajekt, ki se premika s svojim pogonom (ponoči zelena luč nad belo, podnevi zeleno kroglo), trajekt, ki se premika s svojim pogonom pa ima poleg navedenih še navigacijske luči, take luči pa imajo prav tako ribiška plovila, ki vlečejo mreže – koče.

Nasedlo plovilo ali plovilo, ki opravlja določena dela pa ima na strani, kjer je prehod varen (ponoči rdečo luč nad belo, podnevi pa tablo (zgornja polovica rdeča, spodnja bela), take luči pa imajo prav tako ribiška plovila, ki lovijo z drugimi ribolovnimi napravami.

Table, zastave ali oznake ne smejo biti manjše od 1m širine in dolžine za čolne pa ne manjše od 60 cm.

OZNAKE PLOVNIH POTI

Table, bele obrobline in prekrižane z rdečim pasom in črnim izrisom ali izpisom so

prepovedi.

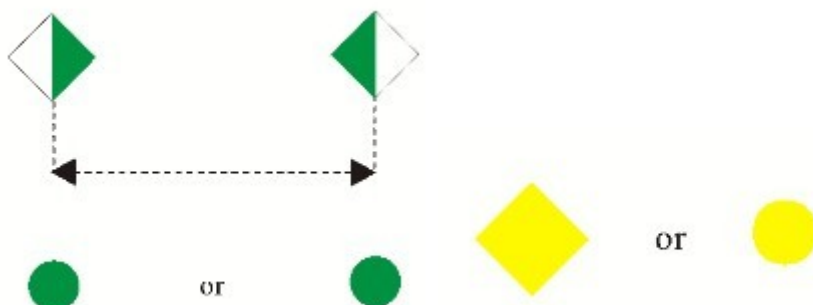
Bele obrobline z rdečim robom in črnim izrisom ali izpisom so obvezne oznake.

Bele obrobline z rdečim robom – znotraj črn trikotnik so omejevalne oznake.

Priporočljive oznake so rumeni ali zeleni kvadrat (v obliki diamanta) ali krog.

Informativne oznake os table svetlo modre barve z izrisom ali izpisom bele barve.

Prav tako se uporabljajo stranske oznake (postavljajo se proti toku), kardinalne oznake, boje varnih vod, boje osamljene nevarnost in druge oznake (rumene), kakor na morju.

